

မြန်မာ့စိုက်ပျိုးထုတ်ကုန်ဆိုင်ရာ
စီးပွားရေးဆန်းစစ်ချက်
၂၀၁၃ခုနှစ်၊ မိုးရာသီအတွက် ကနဦးရလဒ်များ

Sergiy Zorya

အကြီးတန်းစိုက်ပျိုးရေး ဆိုင်ရာ စီးပွားရေးပညာရှင်
ကမ္ဘာ့ဘဏ်အုပ်စု

LIFT နှစ်ပတ်လည် အစည်းအဝေး၊ ၂၀၀၄ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ (၂၅-၂၆) နေပြည်တော်

ကျွန်ုပ်တို့ ဘာကြောင့် ဒီအလုပ်ကို ဆောင်ရွက်ရသနည်း။

- မြန်မာနိုင်ငံ၌ စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ ကိန်းကဏန်း၊ အချက်အလက်များ၏ အရည် အသွေးပိုင်း အားနည်းချက်များရှိခြင်း၊
- အထူးသဖြင့် စိုက်ပျိုးထုတ်ကုန်ဆိုင်ရာ စီးပွားရေးကဏ္ဍ၌ အချက်အလက်များ အားနည်းခြင်း၊
  - စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု ကုန်ကျစရိတ်၊ အကျိုးအမြတ်ဖြစ်ထွန်းနိုင်မှု၊ စိုက်ပျိုးလုပ်သားများ အကျိုးဖြစ်ထွန်းဖြစ်၊
  - စိုက်ပျိုးနည်းပညာများ (မျိုးစေ့၊ ဓါတ်မြေသြဇာ၊ ပိုးသတ်ဆေး၊ စက်ပစ္စည်း၊ လုပ်သား)
  - နယ်မြေအလိုက်ခြားနားမှု၊ စိုက်ပျိုးစီးပွားဆိုင်ရာ နယ်မြေများ၊ စိုက်ပျိုးမြေအရွယ်အစား
  - လုပ်အား(ကိုယ်ပိုင်/အငှား) နှင့်အရင်းအနှီး(ယန္တရား အသုံးပြုခြင်း) အကြား အကြောင်းအရာများ
- FAOSTAT နှင့် USDA များသာ အခြားနိုင်ငံများနှင့် နှိုင်းယှဉ်နိုင်၊
- ထိုအချက်အားလုံးက မြန်မာနိုင်ငံရှိ စိုက်ပျိုးရေးမူဝါဒ၏ ထိရောက်မှုနှင့် အကျိုးရှိမှုများအား လျော့ကျစေသည်။

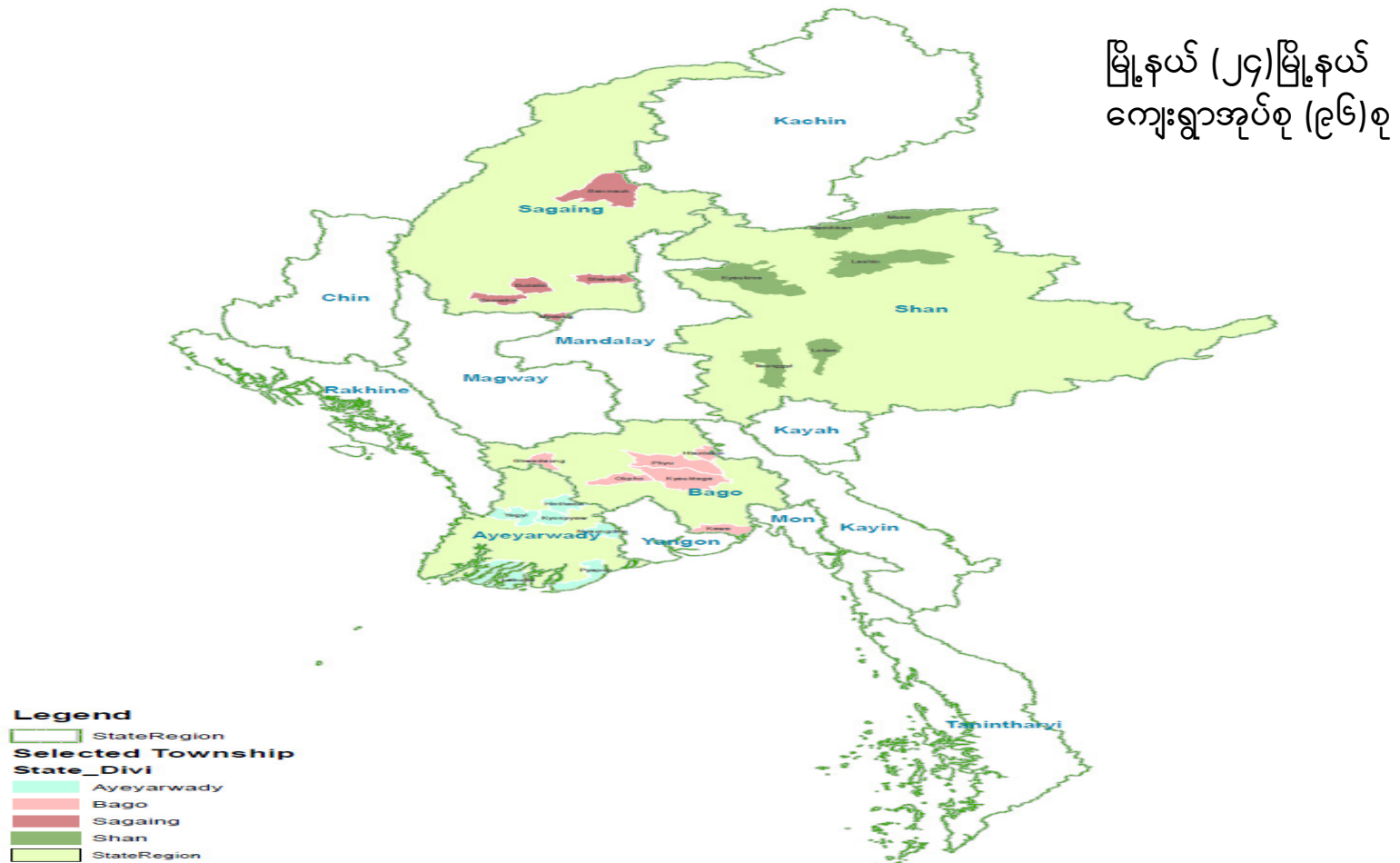
အဖွဲ့အစည်းပေါင်းစုံစီမံချက်

- UFT နှင့် ကမ္ဘာ့ဘဏ် တို့မှ စီမံချက်အား စတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့။
- မူလကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်များ ကောက်ယူရေးအတွက် မြန်မာဈေးကွက် သုတေသန ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး (MMRD) နှင့်မိတ်ဖက်ပြုဆောင်ရွက်။
- စားနပ်ရိက္ခာနှင့် လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးအဖွဲ့ (FAO) နှင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဆန်စပါး သုတေသနဌာန (IRRI) တို့မှ စစ်တမ်းအား ပုံစံပြုခြင်းနှင့် အရည်အသွေးထိန်းချုပ်ခြင်းတို့ အားကူညီ။
- The Agrifood Consulting International မှ မူလကိန်းဂဏန်းအချက်အလက် များအား ဆန်းစစ်ချက် ပြုလုပ်ပေး။

စစ်တမ်း

- စုစုပေါင်းစစ်တမ်းကောက်ယူသည့်နမူနာမှာ လယ်ယာစိုက်ပျိုးသည့် အိမ်ထောင်စု ၁၇၂၈
- ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး (၄၈၄ အိမ်ထောင်စု)၊ ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး (၃၈၀ အိမ်ထောင်စု)၊ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး (၅၀၁အိမ်ထောင်စု)နှင့် ရှမ်းပြည်နယ် (၃၆၃အိမ်ထောင်စု)
- စစ်တမ်း ပတ်လည်အဆင့်(၂)ခု။ မိုးရာသီ (၂၀၁၃ နိုဝင်ဘာလ မှ ဒီဇင်ဘာလ) နှင့် နွေရာသီ (၂၀၁၄ ဧပြီလ မှ ဇွန်လ)
- လယ်ယာစိုက်ပျိုးမြေသဘာဝ နယ်မြေများ
  - ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး (ရေငန်၊ ရေငန်ရောရေ၊ ရေချို)
  - ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး (အနောက်ဖက် ရွံမြေ၊ အရှေ့ဖက်ရွံမြေ၊ အရှေ့/အနောက် ရေလွှမ်းမြေ)
  - စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး (ဆည်ရေသောက်မြေ၊ ခြောက်သွေ့မြေ၊ မြစ်ချောင်းနယ်မြေ)
  - ရှမ်းပြည်နယ် (တောင်အတွင်းပိုင်း၊ မြောက်အတွင်းပိုင်း၊ နယ်စပ်နယ်မြေ)

စစ်တမ်းကောက်ယူခဲ့သည့် မြို့နယ်များ

စစ်တမ်း၏ အဓိကအာရုံစိုက်ရာအချက်

- စစ်တမ်းသည် လယ်ယာသန်းကောင်စာရင်းမဟုတ် ထို့အပြင် တစ်နိုင်ငံလုံးအားလည်း ကိုယ်စားမပြု။
- ယခုအကြိမ်၌ စစ်တမ်းသည် အပြောင်းအလဲများအား လေ့လာခွင့်မပြု။
- စစ်တမ်းသည် အဓိကကျေးရွာများအား အာရုံစိုက်။
- ထိုကျေးရွာအုပ်စုများသည် အခြေအနေကောင်းမွန်သည့် ဆောင်ရွက်သူများဖြစ်ဟန်ရှိ။
  - ထိုကျေးရွာများသည် စီးပွားရေးအရ အတက်ကြွဆုံးဖြစ်၊ အစိုးရဝန်ဆောင်မှုများပေးရာနှင့် ကုန်သွယ်ရေးဆောင်ရွက်ရာနေရာများဖြစ်၊ ထုတ်လုပ်မှုဝန်းကျင်ကောင်းနှင့် မြေယာကောင်းရှိသည့် ကာလ ကြာရှည်အခြေချနေထိုင်ခဲ့သည့် နယ်မြေများဖြစ်။)
- ဝေးလံခေါင်ဖျားသောကျေးရွာဖြစ်လေလေ၊ ဝင်ငွေနည်းလေလေနှင့် ရိုးရာအစဉ်အလာ နည်းပညာများသာ ပို၍သုံးရလေလေဖြစ်ဟန်ရှိ။
- အဓိကကျေးရွာများအား အာရုံစိုက်ကောက်ယူခြင်းသည် နိုင်ငံတကာနှင့် ပိုမိုကောင်းမွန်စွာ နိုင်ယှဉ်နိုင်ပါသည်။

ဆန်စပါးဆိုင်ရာ နိုင်ငံတကာလေ့လာမှု ဥပမာများ

စစ်တမ်းကောက်ယူသည့် အပိုင်းများ

- လူဦးရေအချိုးအစားနှင့် ပုံစံ၊
- ပညာရေး၊
- ပိုင်ဆိုင်အရင်းအနှီးနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများအား လက်လှမ်းမီမှု၊
- စိုက်ပျိုးမြေ (အရွယ်အစား၊ မြေယာအသုံးပြုမှုဆိုင်ရာ အခွင့်အရေး၊ အခွန်အခ၊ ဌာနရမ်းခ၊ မြေအသုံးပြုမှု)
- စပါးထုတ်လုပ်မှု၊
- စပါးထုတ်လုပ်မှုဆိုင်ရာ အကြောင်းခြင်းရာများ၊
- ဆန်စားသုံးမှု၊
- အခြားသီးနှံများစိုက်ပျိုးမှု။ ပြောင်း၊ မြေပဲ၊ နှမ်း၊ နေကြာ၊ ပဲမျိုးစုံ။

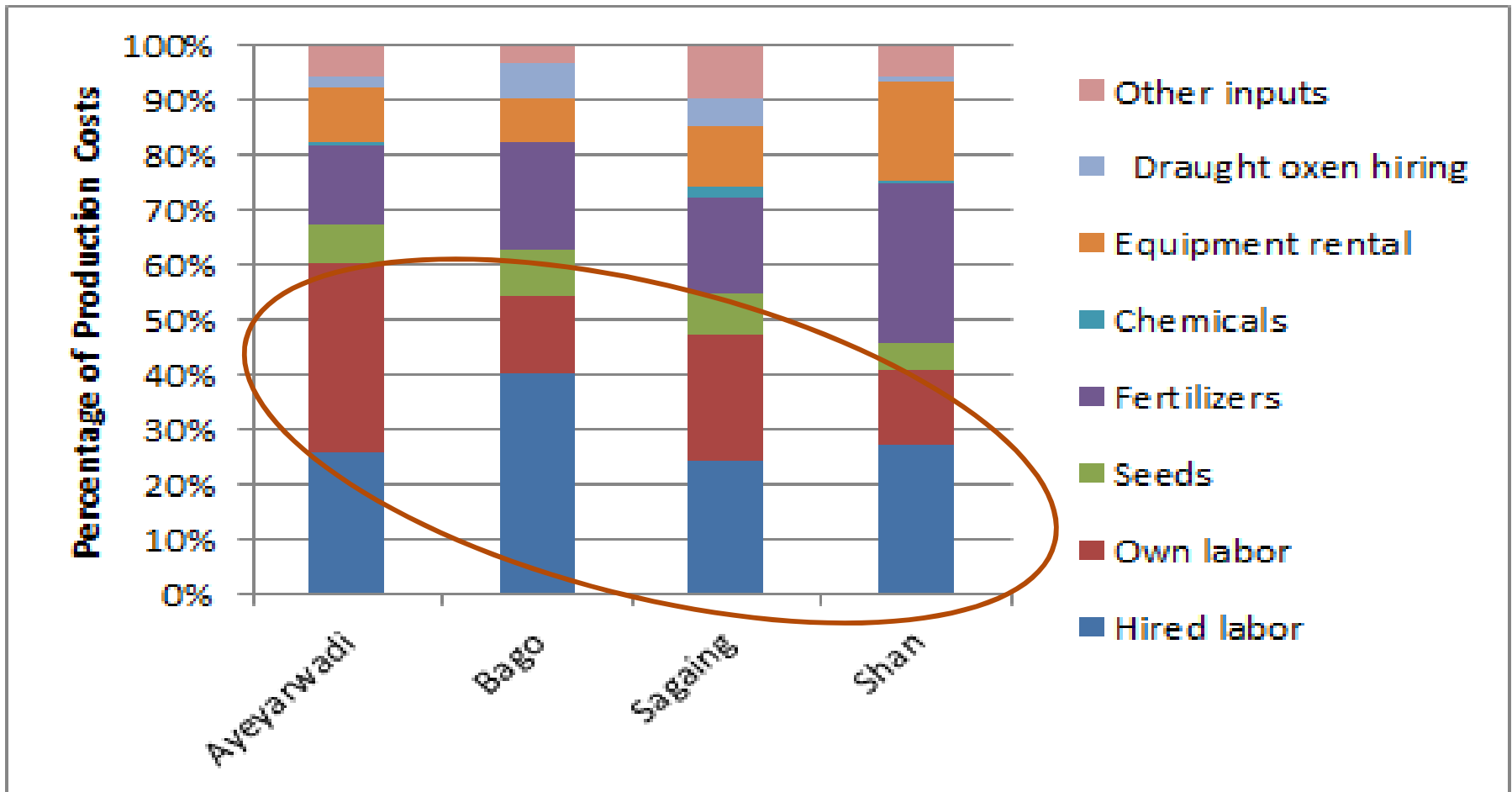

ရွေးချယ်ထားသော ကနဦးရလဒ်များ

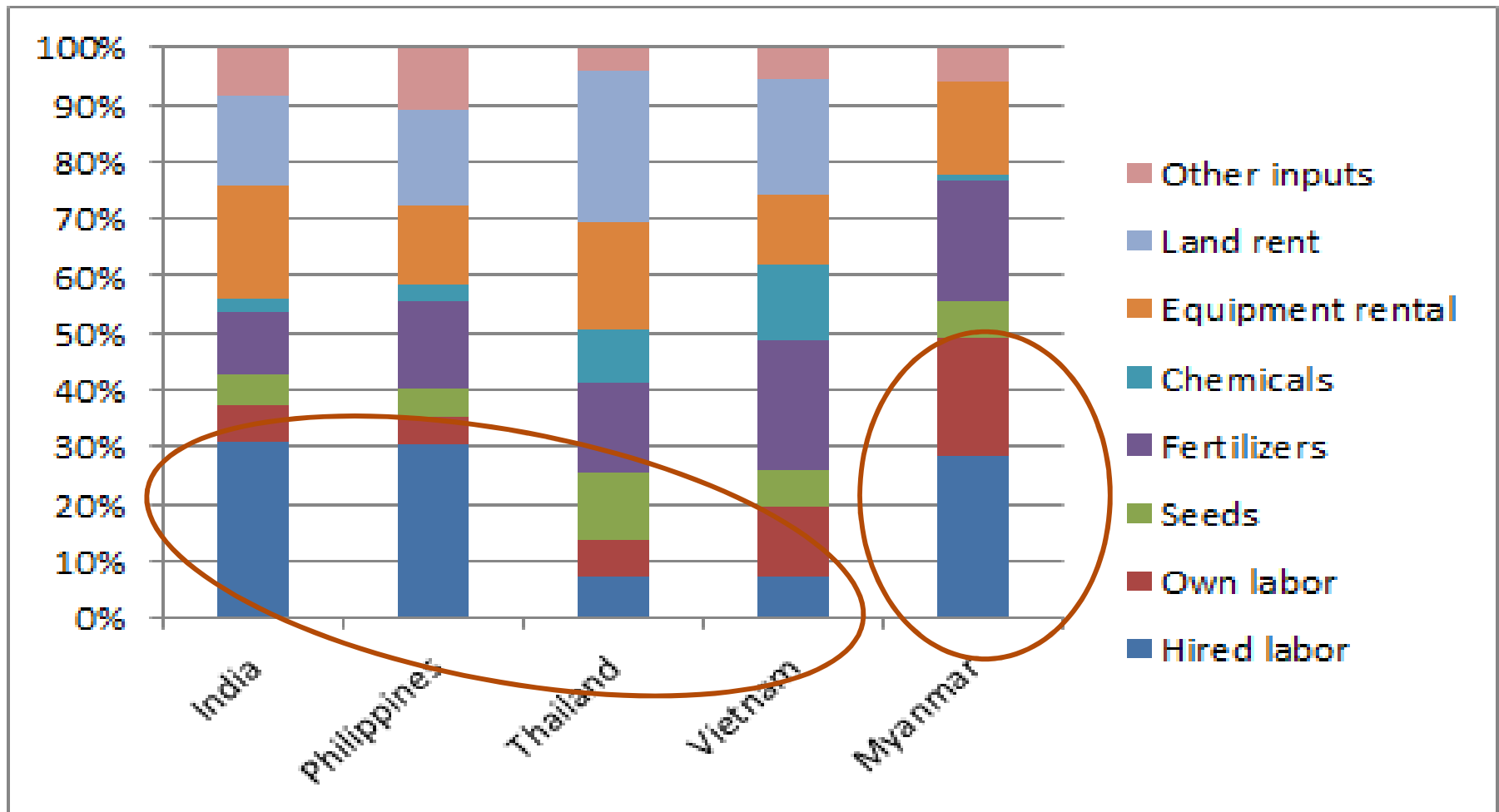
- ၁။ မိုးစပါး စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုနည်းပညာ၊
- ၂။ လုပ်သားမတည်ငြိမ်မှု၊
- ၃။ မိုးစပါးရိတ်သိမ်းမှုများ၊
- ၄။ မိုးစပါးစုစုပေါင်း အမြတ်ငွေ၊
- ၅။ နည်းပညာနှင့် စိုက်ပျိုးမြေအရွယ်အစားအရ ခြားနားချက်များ။

သတင်းစကား(၁)

မြန်မာနိုင်ငံရှိ မိုးစပါးစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုသည် လုပ်သားအရင်းပြုဖြစ်ပြီး အများစုမှာ ရိုးရာစိုက်ပျိုးနည်းဖြစ်ပါသည်။

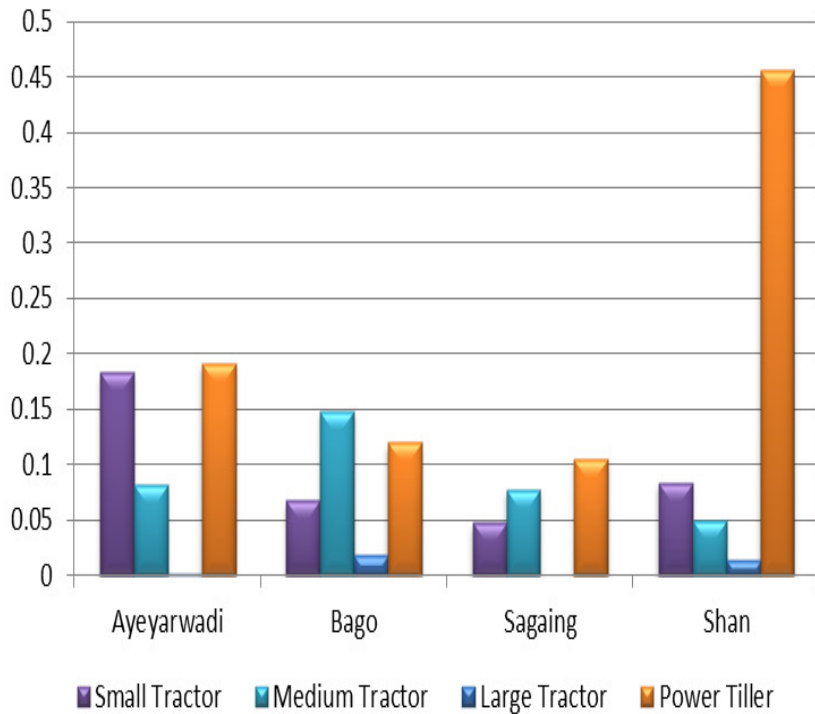

ယှဉ်ပြိုင်သူများမှ လုပ်သားအသုံးပြုမှုနည်းသော နည်းပညာများအသုံးပြု

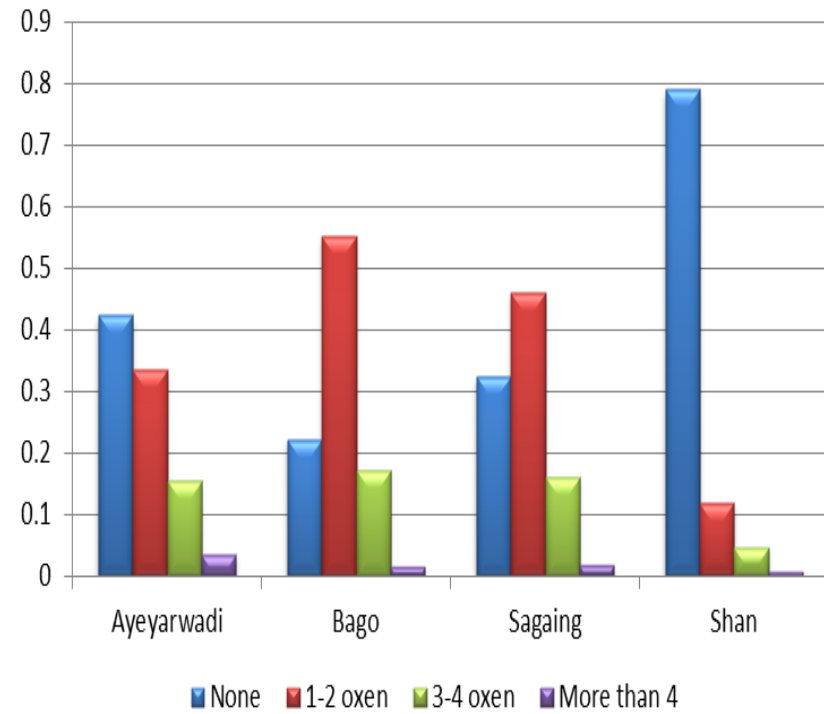

စက်မှုလယ်ယာသည် မြန်မာနိုင်ငံ၌ စတင်ကာစပင်ရှိသေး။

Possession of Agricultural Machinery

Possession of Draught Oxen

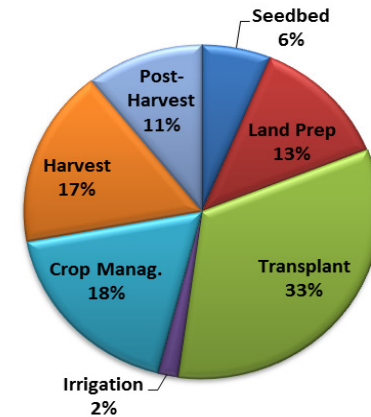

သတင်းစကား (၂)

မြန်မာနိုင်ငံ၌ လယ်ယာလုပ်သားအင်အားလျော့ကျလျက်ရှိ၊ သို့သော်ရိုးရာအစဉ်အလာ နည်းပညာများအတွက် လုံလောက်ဆဲရှိ။

စပါးစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုအတွက် လုပ်သားလိုအပ်ချက်

- ၃၅၅ နာရီ/တစ်ဧက
- ၄၂ရက်/တစ်ဧက
- ၁၀၄ရက်/တစ်ဟက်တာ

စာရင်းဌာနတစ်ဦးအတွက် ပျမ်းမျှ လုပ်အားခ ၂.၄ ဒေါ်လာ/တစ်ရက်

- ဧရာဝတီတိုင်းရေငံဒေသ၌ တစ်ရက် ၁.၈၃ ဒေါ်လာ
- ရှမ်းပြည်နယ်နယ်စပ်ဒေသ၌ တစ်ရက် ၄.၈ဒေါ်လာ

အခြားနိုင်ငံများ၌ လုပ်အားဈေးပို၍ မြင့်မား

စပါးစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုအတွက်
လုပ်သားအသုံးပြုမှု

	ရက်/ဟက်တာ
ထိုင်းနိုင်ငံ	၁၀
တရုတ်နိုင်ငံ	၁၁
ဗီယက်နမ်နိုင်ငံ	၂၃
ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံ	၄၈
ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံ	၆၉
အိန္ဒိယနိုင်ငံ	၇၈
မြန်မာနိုင်ငံ	၁၀၄

စိုက်ပျိုးရေးလုပ်အားခ

	ဒေါ်လာ/ရက်
ထိုင်းနိုင်ငံ	၁၆.၅
တရုတ်နိုင်ငံ	၁၉.၅
ဗီယက်နမ်နိုင်ငံ	၈.၉
ကမ္ဘောဒီးယား	၄.၅
ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံ	၇.၆
အိန္ဒိယနိုင်ငံ	၄.၂
မြန်မာနိုင်ငံ	၂.၄

သတင်းစကား(၃)

မြန်မာနိုင်ငံ၌ မိုးစပါးထုတ်လုပ်မှုနိမ့်ကျ

ဆ စိုက်ပျိုးဧရိယာနှင့်ထုတ်လုပ်မှု

	ဟက်တာ	တန်/ဟက်တာ
○ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး	၂.၁၃	၂.၈၉
○ ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး	၂.၁၉	၃.၁၁
○ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး	၀.၈၄	၂.၈၆
○ ရှမ်းပြည်နယ်	၀.၉၉	၄.၃၀
○ ပျမ်းမျှ	၁.၇၁	၃.၁၄

ဆ စိုက်ကွက်သေးလယ်မြေများ၌ ထုတ်လုပ်မှုမြင့်မား(တန်/ဟက်တာ)

- စိုက်ကွက်သေးများ (၁ဟက်တာ အထိ) ၃.၁၁ တန်
- စိုက်ကွက်အလတ် (၁.၀၁ ဟက်တာမှ ၂ဟက်တာအထိ) ၂.၈တန်
- စိုက်ကွက်အကြီး (၂ဟက်တာနှင့်အထက်) ၂.၈၉ တန်

ဆန်စပါးထုတ်လုပ်မှု။ နိုင်ငံတကာနှိုင်းယှဉ်ချက်များ

	ပျမ်းမျှ (USDA) ၂၀၁၃/၁၄-၂၀၁၄/၁၅	ပိုမိုကောင်းမွန်သောလယ်ယာများ (စစ်တမ်းများ)
ထိုင်းနိုင်ငံ	၂.၈	၅.၇
တရုတ်နိုင်ငံ	၆.၇	၆.၆
ဗီယက်နမ်နိုင်ငံ	၅.၈	၆.၈
ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံ	၃.၉	၆.၃
အိန္ဒိယနိုင်ငံ	၃.၆	၄.၇
မြန်မာနိုင်ငံ	၂.၇	၃.၁

သတင်းစကား(၄)

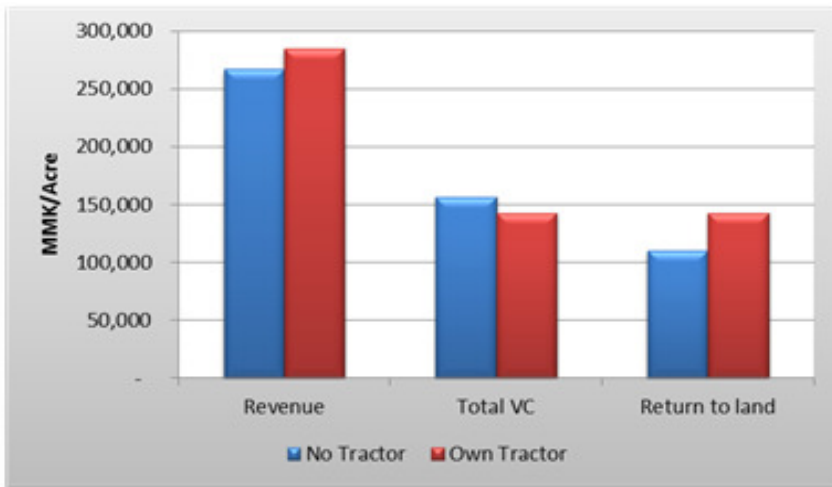
မိုးစပါးမှ အမြတ်ငွေရရှိမှု သိသိသာသာကွာခြားမှုရှိ

	စုစုပေါင်းအမြတ် ဒေါ်လာ/ဟတ်တာ	စပါးစိုက်ဧရိယာ ဟတ်တာ	စုစုပေါင်းအမြတ် လယ်မြေတစ်ကွက်၊ ဒေါ်လာ
ခြောက်သွေ့မြေ/စစ်ကိုင်း ရေငံ/ဧရာဝတီ	၃၃	၁.၀၉	၃၆
ဆည်ရေသွင်းမြေ/စစ်ကိုင်း	၂၀၂	၂.၄၉	၅၀၃
အရှေ့ဖက်ရွံ့မြေ/ပဲခူး ရေချို/ဧရာဝတီ	၃၉၂	၂.၃၃	၉၁၃
မြစ်ချောင်းဧရိယာ/စစ်ကိုင်း	၂၄၁	၀.၄၁	၁၁၀
ရေငန်ရောရေ/ဧရာဝတီ	၃၂၁	၁.၈၅	၅၉၅
အနောက်ဖက်ရွံ့မြေ/ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး	၃၃၆	၁.၈၂	၆၁၂
မြောက်အတွင်းပိုင်း/ရှမ်းပြည်နယ်	၃၈၀	၁.၀၉	၄၁၆
တောင်အတွင်းပိုင်း/ရှမ်းပြည်နယ်	၅၃၇	၁.၅၀	၈၀၅

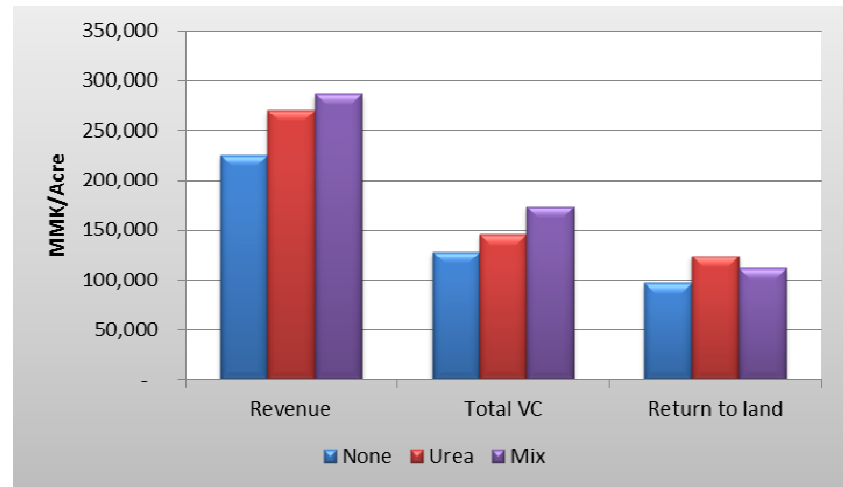
သတင်းစကား(၅)

ခေတ်မီနည်းပညာများအသုံးပြုသောလယ်သမားများသည် လုပ်အားမှ အကျိုးအမြတ်ပိုမိုရရှိ သို့သော် မြေယာမှအမြဲရရှိခြင်းမဟုတ်

ထွန်စက်ပိုင်ဆိုင်မှု

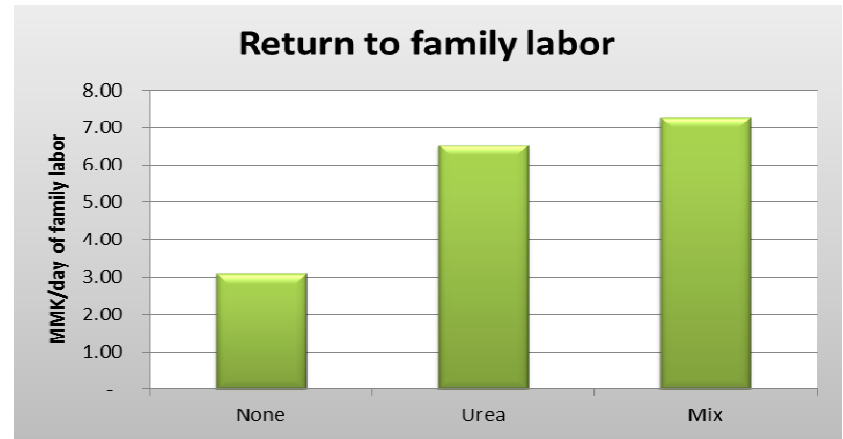
မြေသဇာအသုံးပြုမှု

Return to family labor

Return to family labor

သတင်းစကား(၆)

စိုက်ကွက်သေးများသည် စပါးထုတ်လုပ်နိုင်မှုပိုမိုမြင့်မား သို့သော် မြေယာနှင့် လုပ်ငန်းအပေါ် အကျိုးအမြတ်ရရှိမှုနည်းပါး

	ပျမ်းမအရွယ် အစား/ဟတ် တာ	စပါးထုတ်လုပ်မှု တန်/ဟတ်တာ	စုစုပေါင်းအမြတ်ငွေ (မြေယာအပေါ် အကျိုးအမြတ် ရရှိမှု)။ ဒေါ်လာ/ဟတ်တာ	မိမိလုပ်အားအပေါ် အကျိုးအမြတ်ရရှိမှု ဒေါ်လာ/နေ့ရက်
စိုက်ကွက် သေး	၀.၅၅	၃.၁၁	၂၀၈	၂.၉၂
စိုက်ကွက် အလတ်	၁.၅၃	၂.၈၆	၂၅၂	၅.၈၄
စိုက်ကွက် အကြီး	၃.၅၀	၂.၈၉	၃၁၆	၉.၄၅

ဆက်လက်ဆောင်ရွက်သွားမည့် အဆင့်များ

- ပထမနှင့်ဒုတိယစစ်တမ်းများ၏ ဆန်းစစ်ချက်များအား အပြီးသတ်ရန် (၂၀၁၅ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ)
  - အရွယ်အစား၊ နည်းပညာနှင့် စသည်ဖြင့် နောက်ထပ်လယ်ယာ အမျိုးအစားများအား ဖော်ထုတ်ရန်
  - နိုင်ငံတကာနိုင်ငံယှဉ်ချက်များအပေါ် အချက်အလက်ပိုမိုဖြည့်စွက်ရန်
- ပေါင်းစည်းအစီရင်ခံစာ ပြင်ဆင်ရန် (၂၀၁၅ မတ်လ)
- အစီရင်ခံစာနှင့် ရရှိသော အချက်အလက်များအား အများပြည်သူသိရှိနိုင်ရေး ချပြရန် (၂၀၁၅ မေလ)